

VÝTVARNÍ UMELCI OKRESU TREBIŠOV

Trebišov
2008

ANDOR BORÚTH

18.7.1873, Slovenské Nové Mesto

Andor Borúth sa narodil 18.7.1873 v Slovenskom Novom Meste, zomrel 22.8.1955 v Starom Smokovci. 1889-91 študoval v škole Simona Hollósyho v Mníchove, 1892-97 na Académie Julien v Paríži u prof. Douceta, Lafévra a Roberta-Fleuryho. Od 1897-99 v Paríži a Madride. 1900-1904 na Majstrovskej škole J. Benczúra v Budapešti. 1904-11 pôsobil ako maliar v Budapešti, od 1911 v Tatranskej Polianke. V Madride sa inšpiroval Velasquezovou technikou maľby. Venoval sa figurálnym motívom z histórie aj portrétnej tvorbe, krajinám a sakrálnym námetom. Po príchode do Tatranskej Polianky sa živil maľovaním portrétov návštevníkov Tatier a krajinkám. 1896 bol vyznamenaný v Paríži prvou cenou z Nadácie grófa Károliho, 1900 na Svetovej výstave v Paríži uznaním Mention honorable, 1909 v Mníchove na Svetovej výstave zlatou medailou. Vystavoval v Paríži (1896, 1900), v Budapešti (1902,1905), v Mníchove (1909), Košiciach (1955). Z literatúry: Zo zbierok KGK, Košice 1959; Váross M: Slovenské výtvarné umenie 1918-1945. Bratislava 1960.

Názov diela: **Akt**

Názov diela: **Akt**

Názov diela: **Akt**

Názov diela: **Akt**

Názov diela: **Autoportrét**

Názov diela: **Portrét muža**

XÉNIA BREČKOVÁ

Narodila sa 21. januára 1965 v Trebišove. Po absolvovaní gymnázia študovala na Vysokej škole technickej v Košiciach, neskôr na SZŠ v Košiciach. Pracuje ako očný optik.

Maľuje krajinky, zátišia a miniatúry. Technika: olejomaľba, tempera na dreve.

Kolektívne výstavy:

1992 – Trebišov, 1993 – Trenčín, 1994 – Kráľovský Chlmec, 1998, 1999, 2000, 2008 – Trebišov

Samostatné výstavy:

2007 – Michalovce KaSS pod názvom /Symfónia prírody/

2008 – Michalany Obecný úrad – Výber z tvorby

Prvé práce boli miniatúry vytvorené temperou na dreve. V súčasnosti sa venuje olejomaľbe na plátno. Láske ku kvetom, farbám, prírode dáva konkrétnu podobu. Autorka sa snaží zachytiť pominuteľný okamih krásy prírody, ktorá sa neustále mení a zároveň tá istá krása sa z roka na rok rodí v iných podobách. Vyjadruje svoj obdiv a pokoru pred niečím veľkolepým, čím príroda je.

Umelkyňa tvorí typicky ženský s veľkým zmyslom pre detail.

STANISLAV BUBAN

5.5.1961

Sečovce

Stano Bubán sa narodil 5. 5. 1961 v Sečovciach. Je jednou z profilových maliarskych osobností 80. rokov. V rokoch 1980-1986 študoval na Vysokej škole výtvarných umení na Oddelení monumentálnej maľby (prof. Lehotská). Patril do voľného generačného zoskupenia (S. Bubánová, D. Brunovský, I. Csudai, D. Jurkovič, L. Teren, J. Šramka), ktoré v druhej polovici 80. rokov do slovenského výtvarného umenia vnieslo vtedy aktuálnu postmodernu. Prvé obdobie jeho tvorby bolo spojené s neoexpresionistickou štylizáciou novej maľby. Jeho tvorba prešla prirodzeným vývojom a koncom 80. rokov sa priblížil k abstrahujúcej štylizácii. Tieto tendencie vyvrcholili v krajnej polohe abstrakcie, v cykle monochrómnych čiernych malieb. V súčasnosti je jeho prejav skôr odpoveďou na gýčový svet obrazov okolo nás. Autor sa vracia k starým maliarskym technikám a námetom. Od 1995 pôsobí ako pedagóg na VŠVU v Bratislave. Po úspešnom zakončení habilitačného procesu na AVU v Prahe bol 2002 menovaný docentom. 1996 získal cenu Ex Aequo v Štátnej galérii v Banskej Bystrici a je rezidentom Cité Internationale des Paris. Vystavoval na mnohých výstavách v doma a zahraničí, prestížnych prehliadkach International Festival de la Peinture v Cagnes sur Mer (Francúzsko,1996), 5th International Cairo Biennial v Káhire (Egypt, 1994). Treba ešte pripomenúť, že Bubánová generácia bola veľmi poznačená zmenou režimu a autor patrí k pár výtvarníkom, ktorí vytrvali a z umeleckej scény sa nevytratili. Z literatúry: Slovník českých a slovenských výtvarných umelců 1950-1997. A-Č, Ostrava 1998, str. 230.

Na začiatku bolo slovo

ŠTEFAN BUBAN

29.7.1932

Pavlovce

Štefan Bubán sa narodil 29.7.1932 v Pavlovciach nad Uhom. Vyštudoval Vyššiu pedagogickú školu v Prešove a následne PdF v Bratislave, potom sa usadil v Trebišove. Na začiatku dominovali v jeho tvorbe kompozície s figuralnými motívmi s typickou deformáciou figúr, neskôr nastúpila v jeho tvorbe krajinomalba. Krajinárske motívy východoslovenskej nížiny obsahujú výrazné koloristické efekty. V súčasnosti sa jeho tvorba nesie v modernistickom štýle. Je členom rôznych zväzov združujúcich umelcov na Slovensku a v zahraničí. O jeho výnimočnom talente svedčia aj získané ocenenia, napríklad Zlatá plaketa zo VII. Medzinárodného festivalu súčasnej maľby v San Reme v Taliansku (1990). V roku 2003 získal cenu Európskej komisie pre kultúru na II. Bienále d'Arte il De Nittis v Barlete v Taliansku. Vystavoval na viacerých samostatných a kolektívnych výstavách. Svoje umenie prezentoval aj v Prezidentskom paláci v Bratislave, na Veľvyslanectve SR v Londýne, v Slovenskom inštitúte veľvyslanectva SR v Berlíne. V novembri toho roku vystavoval na jednej z najväčších medzinárodných výstav na jesennom Parížskom salóne, kde reprezentoval Slovensko.

Názov diela: **Pred dedinou**

Názov diela: **Krajina**

Názov diela: **Pod Slanskými horami**

Názov diela: **Krajina**

Názov diela: **Hrobka**

Názov diela: **Krajina**

Názov diela: **Slovensko**

Názov diela: **Jeseň pod Dargovom**

Názov diela: **Môj sen**

Názov diela: **Lúky na Zemplíne**

ANDREJ DOBOŠ

4.11.1911

Trebišov

Narodil sa 4.11.1911 v Novosade pri Trebišove. V rokoch 1926 – 1930 navštevoval súkromnú školu Vojtecha Erdélyho a Jozefa Bokšaya v Užhorode. Štúdium na Učiteľskom ústave v Užhorode ukončil v roku 1932. V roku 1936 vykonal odbornú skúšku z kreslenia a od roku 1938 až do r. 1945 pedagogicky pôsobil v Mukačeve. Odborné školenie si doplnil na Pedagogickej fakulte v Segedíne / 1940 – 1942 /.Ranná tvorba predstavuje scény zo života ľudu. Typické sú jeho verchovinské ženy, huculský národný kolorit, pričom rešpektuje kolorit oboch svojich učiteľov. Po príchode na Slovensko sa zaujíma o človeka a krajinu. Svoju tvorbu obohacuje o básnický nádhľad. V 60-tých rokoch sa viac venuje grafike. Technique drevorezu, suchej ihle, leptu a litografií. Olejomalby z posledného obdobia sú krajiny i figurálne kompozície pod vplyvom ľudového umenia. V roku 1972 dostal titul zaslúžilého umelca. Zomrel 31.8.1997 v Košiciach./ Lit: Darte /

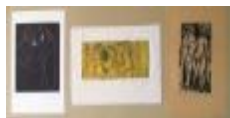
Názov diela: **Procesia**

Názov diela: **Muzika**

Názov diela: **Na paši**

Názov diela: **Triptich**

Názov diela: **Krajina**

Názov diela: **Krajina**

Názov diela: **Chrám sv. Alžbety**

Názov diela: **Krajina**

Názov diela: **Krajinka**

Názov diela: **Kostol**

Názov diela: **Slávnosť**

Názov diela: **Krajina**

Názov diela: **Krajina**

Názov diela: **Dedina**

Názov diela: **Krajina**

Názov diela: **Paša**

ŠTEFAN FILEP

10.11.1954

Poľany

Akademický maliar Štefan Filep sa narodil 10.11. 1954 v Poľanoch pri Trebišove. Prvé odborné výtvarné skúsenosti získal na súkromných hodinách u majstra Ľudovíta Felda, V roku 1975 zakladá v L.Mikuláši s maliarom Mikulášom Axmanom výtvarný krúžok a usporadúva prvé výstavy v L. Mikuláši a okolí. Následne vyštudoval VŠVU v Bratislave / doc. Balažovičová a doc. Stoklas /. V roku 1983 sa vracia do Košíc kde žije a tvorí dodnes. Pracuje v technike olej, tempera, akryl a pastel. Venuje sa figurálnej maľbe, zátišiu, portrétu a krajinomaľbe.

Názov diela: **Zátišie s ovocím a fľašou**

Názov diela: **Sediaca**

Názov diela: **Dominikánske trhovisko**

MATÚŠ HNÁT

Matúš Hnát sa narodil v roku 1987 v Trebišove. Je absolventom Základnej umeleckej školy. V súčasnosti je študentom 3.ročníka odboru kulturológia na FF UK v Bratislave.

Ako sám autor hovorí pre jeho tvorbu je príznačné neustále hľadanie stabilnejšieho umeleckého výrazu a neustále experimentovanie s výtvarnými technikami. Niektoré práce sú výsledkom prvých kontaktov s tou či onou výtvarnou technikou. Využíva náhodné kombinovanie viacerých techník na jednej ploche. Pre jeho súčasnú tvorbu je príznačné používanie farby v spreji a tvorba obrazov prostredníctvom ručne rezaných šablón.

ZUZANA KAPINUSZOVÁ

12.9.1969

Biel

Zuzana Kapinuszová (rod. Lukáčová) sa narodila 12.9.1969 na východnom Slovensku v dedinke Biel. Po ukončení strednej školy sa venovala hlavne dekoratívnemu dizajnu a neskôr maľbe, v ktorej si vyhranila svoju špeciálnu techniku nanášania farieb. Má za sebou širokú škálu dekoratívnej tvorby a celkom slušné umelecké úspechy v rámci Slovenska.

Názov diela: **Pred dokonaním**

Názov diela: **Dokonané je**

HENRIETA KOVÁČOVÁ

Dátum   **narodenia:**   1980   Trebišov
Štúdium

Už od detstva pocítila vzťah k maľbe a kresbe a výtvarnému umeniu ako takému. Aj keď si po skončení základnej školy vybrala štúdium na Obchodnej akadémii, predsa sa vrátila k tomu, čo jej bolo najbližšie. V roku 2005 úspešne absolvovala štúdium na Prešovskej univerzite, Fakulte humanitných a prírodných vied, katedre výtvarnej výchovy a umenia.

Venuje sa abstraktnej maľbe, lyrickej abstrakcii s prvkami expresionizmu, poetike v umení. Nepohrdne však ani portrétom, ktorý rozvíja od svojich umeleckých začiatkov a rozvíja svoje abstraktné videnie. Rada navštevuje prírodu, z ktorej čerpá motívy a inšpiráciu. Venuje sa aj krajinomaľbe.

Výstavy

Zúčastnila sa niekoľkých spoločných výstav v rámci štúdia a ako absolventka usporiadala svoju prvú samostatnú výstavu júl - august 2005 s názvom Abstrakcie, ktorá sa uskutočnila vo Vlastivednom múzeu v Trebišove. V budúcnosti plánuje svoje ďalšie výstavy. Pracuje na obrazoch do interiéru. "Som poetický človek, večný optimista a pritom strašne citlivý na vonkajšie podnety. Inšpirácia prichádza nebadane. Stačí malý vzruch a dokážem z neho vytážiť tú najhlbšiu myšlienku. Veď na svete sú stále milióny a milióny neprebádaných detailov a možností... Som konvenčná. To, že sa moje práce ľuďom páčia, svedčí o ich túžbe po jednoduchosti a každý vie, že v jednoduchosti je krása." hovorí s úsmevom autorka. Vo svojich dielach sa zamýšľa nad tajomstvami prírody a nad tajomstvami ľudského bytia. Väčšinu prác má vo svojom ateliéry v Trebišove, v súčasnosti však žije a tvorí v Žiline.

Mgr. ALENA KOVALÍKOVÁ

ETELA KRIŠTOFOVÁ

nar. v r. 1962 v Trebišove

Absolvovala štúdium na Strednej ekonomickej škole v Trebišove. Kresliť začala už v detstve, intenzívnejšie sa začala venovať kresbe ceruzkou od svojich 14-tich rokov. Ako členka HIFIKLUBU pripravovala veľkoplošné propagačné materiály pre rôzne kultúrne podujatia. Pre mestské kino pomáhala pri propagácií filmov, kreslila a maľovala do pamätných kníh.

Po 20-ročnej prestávke sa vrátila popri rôznych zamestnaniach ku kresbe ceruzkou, farbičkami, perom, napokon maľbe akvarelom a tiež začala pracovať olejom – vo väčšine sú to portréty.

V roku 2007 mala výstavu prác v Zemplínskej knižnici v Trebišove. V roku 2008 skrášila priestory na detskom oddelení v trebišovskej nemocnici freskami na stenách s motívmi ilustrácií z kníh pre deti, bola spoluautorkou ilustrácií v knihe *Let cez rozprávkové krajiny* od spisovateľky Heleny Sigullovej.

LENA LEŠKOVÁ - BUBÁNOVÁ

Narodila sa v roku 1963 v Trebišove. V roku 1986 absolvovala Univerzitu P. J. Šafárika v Prešove. V r. 1986 – 1997 pôsobila na ZUŠ Kováčska v Košiciach. Od r. 1997 pôsobila ako odborná asistentka na katedre výtvarnej výchovy a umenia FHPV Prešovskej univerzity v Prešove. V tomto období sa zaoberala konceptuálnou maľbou, grafikou, inštaláciou, videom. Na prelome 80. a 90. rokov volí iný výtvarný jazyk, ťaží z výrazových možností maľby. Opúšťa tradičný spôsob výtvarnej práce a vo svojom hľadaní nových ciest sa upriamuje na výskum farby hadzanej z výšky. Od r. 1994 začína pracovať s ručne vyrobenými pečiatkami. Na svojom konte má množstvo samostatných a kolektívnych výstav, medzinárodných autorských projektov, workshopov v USA, Taiwane, Japonsku, Veľkej Británii, Nemecku, Mexiku, Švajčiarsku... Jedným z najväčších úspechov je najvyššie ocenenie v roku 1997 na Kutani International Ceramics Graphic Design Competition v Japonsku. 8.12.2008 sa stala riaditeľkou Východoslovenskej galérie v Košiciach.

JÁN LEŠKO

2.5.1954, Trebišov

Študoval na VŠVU v Bratislave sochársku prípravku u prof. Snopeka a odbor design u doc. Schotera a doc. Bilkoviča. Vyučoval na katedre designu Technickej univerzity v Košiciach. V súčasnosti je v slobodnom povolaní. Vytvoril fontánu Aurela Stodolu pre SPP Veľké Kapušany, design námestia v Trebišove.

Pôsobí v oblasti úžitkového umenia - realizácie sedacieho nábytku pre Tatra Martin, Penta Vranov. Spolupráca pri návrhu a realizácii pešej zóny v Liptovskom Mikuláši nominovanej na cenu CEZAR.

Výstavy

Pravidelne vystavuje na Fore designu - veľtrh Nábytok a bývanie Nitra. Realizoval sochárske diela - Atlas (Slov. poisťovňa Trebišov), pomník M.R. Štefánika (Slov. Nové Mesto), pomník P.P. Gojdiča (Vranov nad Topľou), obetný stôl (rímskokatolícky kostol Trebišov).

V poslednom čase sa venuje aj komornej plastike. Žije a tvorí v Trebišove

Názov diela: **Don Quichotte**

Názov diela: **Pegasus**

Názov diela: **Pegas**

Názov diela: **Archanjel Michal**

Názov diela: **Marína**

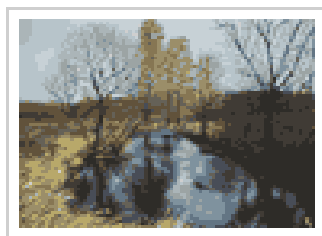

Názov diela: **Anjel**

RUŽENA PAVLÍKOVÁ

Žije v Trebišove, maľovaníu sa venuje od detstva, intenzívnejšie sa výtvarníctvu venuje posledné 4 roky.

Jej obrazy zachytávajú predovšetkým kúzlo krajiny. Zaujala ju krajinomaľba. Tak môžeme vidieť jej očami na plátne lesné cestičky, západy, či východy slnka, ktoré dodávajú kúzlo obyčajnej krajine. Všetky olejomaľby vyjadrujú klúd a pohodu, dokážu v ľuďoch vyvolať pocity krásy, túžby a šťastia, ktorých je v dnešnej uponáhľanej dobe tak málo.

JOZEF PORHINČÁK

Narodil sa 26. februára 1922 v Novom Ruskove. V jeho tvorbe prevládajú náboženské a ľudové motívy. Zameriava sa na drevené plastiky v štandardnej a nadrozmernej veľkosti. Vyhotovuje aj nástenné drevené reliéfy.

Jeho maliarske a sochárske práce boli vystavené aj vo Vlastivednom múzeu v Trebišove. Malú galériu nájdete aj v jeho dome v Novom Ruskove.

Všetok voľný čas venuje svojej krásnej záľube. Aj napriek veku mu elán pri práci s drevom a kameňom neubúda.

VLADIMÍR SEMAN st.

Narodil sa v roku 1937 v Zemplínskom Jastrabí. Jeho talent sa formoval od detstva, cez gymnaziálne štúdiá. Nezastavila ho ani prekazená možnosť vysokoškolského výtvarného štúdia. Jeho diela sú výpoveďou vlastného výtvarného ducha. Krásne obrazy z rodného Zemplína sú plné pokoja a harmónie. Venuje sa krajinomalbe, zátišiam, figurálnej kompozícií a stále viac sakrálnej tvorbe.

V 50-tých rokoch minulého storočia namaloval prvý olej Pod krížom, ktorý sa považuje v jeho sakrálnnej tvorbe za východiskový.

Sgrafitá má zrealizované v Kašove, Veľatoch, Slivníku, Lastovciach, Brezine, Novosade, Trhovišti, Zemplínskej Širokej, Hatalove, Mokrej Lúke, Pustom Čemernom, Plechoticiach, Trnave nad Laborcom.

Monumentálne sakrálnne maľby možno nájsť v mnohých domoch smútku v okolí.

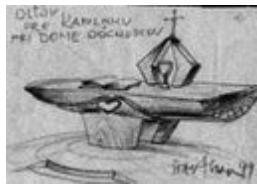
Obraz Spolupatróni Európy (Sv. Andrej Svorad a Benedikt) bol inštalovaný na výstavách v rámci podujatí Kristus – nádej Európy V Poľsku, Čechách a na Slovensku. Novobyzantskú tradíciu, ovplyvnenú západnými prvkami, prezentuje pán Seman v ikonopiseckej tvorbe. Stvárňuje ikony vytvorené ikonopiscami v 18. - 19. storočí so zreteľným vplyvom baroka, zaužívanými kompozičnými schémami, tematikou a formami.

JOZEF VAŠKO

Narodil sa 8.3.1932, ako siedmy z desiatich detí.. Pochádza z remeselníckej rodiny. V Strede nad Bodrogom, kde sa narodil a žije dodnes, ukončil základnú osemročnú školu. Štyri triedy Mešťanskej školy absolvoval v Kráľovskom Chlmci. Vyššiu stavebnú školu s maturitou absolvoval v Prešove v roku 1953. 1958-1960 absolvoval diaľkové školenie výtvarnej výchovy v Bratislave. V r. 1963 získal titul staviteľa pri Vysokej škole technickej v Bratislave. V tomto období až do 1968 pôsobil na okresnom národnom výbore odbore výstavby a územného plánovania ako referent pre zveľaďovanie miest a obcí. Zároveň vyučoval na večernej priemyselnej škole stavebnej ako externista na architektonické cvičenie a odborné kreslenie. V tomto období až do súčasnej doby sústavne pracuje ako neprofesionálny výtvarník a staviteľ. Navrhuje drobné architektonické diela a kamenné plastiky. Podľa jeho návrhov sa realizovalo niekoľko sto rodinných domov, osem kultúrnych domov a jeden amfiteáter. V r. 1994 na celoštátnej výstave neprofesionálnych výtvarníkov získal zvláštnu cenu za tri kamenné plastiky.

LADISLAV ZOZUĽÁK

Akad.mal. Ladislav Zozuľák sa narodil 18.11.1942 v Bačkove. Absolvoval FF UPJŠ v Prešove - katedru výtvarnej výchovy u doc. Bendíka a prof. Lehotského. Jeho tvorba bola ovplyvnená Jasuschom, neskôr je jeho prejav zameraný hlavne na krajinomalbu. Od roku 1972 bol riaditeľom Východoslovenskej galérie. Je zakladateľom Medzinárodného bienale maľby v Košiciach. Zomrel 6.5.2006 v Košiciach.

Názov diela: **Krajina**

Názov diela: **Kompozícia II.**

Pramene čerpaných informácií:

Internetové zdroje

www.dartesro.sk

www.cassovia.sk

www.kniznicatv.sk

www.trebisov.sk

www.metoo.sk

vlastné životopisy umelcov

Osobitne ďakujem za pomoc p. Ľudovítovi Visokayovi pri získavaní informácií.

Autor:	Erika Závodská
Názov:	Výtvarní umelci okresu Trebišov
Podnázov:	materiál pre ZŠ
Vydala:	Zemplínska knižnica v Trebišove
Zodp. red.:	Ing. Janka Vargová
Rok vyd.:	2008
Počet strán:	29
Náklad:	10